

הדלקת נרות ת"א
17:25

צאת השבת
18:24



פרשת השבוע

שולחן שבת - לפרשת ויקהל - פקודי - פרשת החדש שבת מברכין חדש ניסן מאת הרב אילן אלסטר רב בית הספר

רעיון מהפרשה: בפרשה שלנו מסופר על בצלאל שבנה את המשכן יחד עם אומנים נוספים. על תכונותיו וכשרונותיו נאמר: "וימלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת...לחשוב מחשבות לעשות בזהב בכסף ובנחושת".

יש לשאול: אחרי שנאמר על בצלאל שהיתה לו רוח אלוקים חכמה תבונה ודעת איזה שבח היה לו במה שידע לעשות בזהב בכסף ובנחושת? האם כשרון מעשי של אומן שיוודע לעשות מלאכה בזהב בכסף ובנחושת הוא שבח למי שזוכה לדרגות רוחניות כל כך גדולות?

תשובה לשאלה זו נשיב באמצעות סיפור: מעשה באיש אחד שהיה מהתומכים הגדולים של ישיבת וולוז'ין המפורסמת, שהחליט להפסיק את תרומתו הנכבדה לישיבה בטענה שהשליח של הישיבה שנוסע לאסוף את התרומות קנה לו מכספי התרומות עגלה וסוס, כדי שיהיה לו יותר נוח לנסוע ממקום למקום לאסוף את התרומות. "אני רוצה שכסף שלי שאני תורם לישיבה ילך לתלמידי חכמים ולומדי תורה ולא כדי לממן עגלה עם סוס למי שאוסף את התרומות".

שמע זאת ראש הישיבה רבי חיים מוולוז'ין ונסע לפגוש את אותו האיש. הוא שכנע אותו להמשיך על פי רעיון מפרשתנו.

רבי חיים שאל את השאלה בה פתחנו: מה היחוד של בצלאל שהיה יודע "...לחשוב מחשבות לעשות בזהב בכסף ובנחושת"?

ותירץ רבי חיים: כל יהודי שתורם למשכן היה רוצה שמתרומתו יקחו לקדש הקדשים, ואם כן איך אפשר היה לקבוע איזו תרומה תלך לקדש הקדשים ואיזה תרומה תלך לדברים אחרים?

מסביר רבי חיים: בצלאל ידע **לחשוב מחשבות**, לעשות **בזהב בכסף ובנחושת**. הוא לא רק זכה לרוח אלוקים לחכמה תבונה ודעת, אלא הוא ידע ברוח הקדש לגבי כל תרומה ותרומה באיזה מחשבה היא נתרמה. האם התורם תרם תרומתו לשם שמים או שהוא תרם כדי לזכות בכבוד או לצרכים אחרים.

תרומה שהוא ידע שהתורמים תרם לשם שמים, הלכה לקדש הקדשים, ותרומה שהתורמים תרמו אותה לשם כבוד או סיבה אחרת, הלכה לכלים פחותים בקדושתם.

רבי חיים סיים ואמר לנדיב החשוב: היום אין לנו אדם גדול כמו בצלאל שיוודע את המחשבות של כל תורם ותורם, אלא הקב"ה בעצמו דואג שמי שתורם לשם שמים יזכה שתרומתו תגיע לידי לומדי תורה, ומעתה אין לך מה לחשוש שכן אם אתה מכוון לשם שמים תרומתך תגיע למקומות הנכונים - לתלמידי חכמים ולומדי תורה. מכאן שיש ללמוד על ערך הכוונה בקיום המצוות. לא מספיק שאנחנו עושים מצוות ומעשים טובים, אלא עלינו להתאמץ ולהתכוון שכל מעשינו יהיו לשם שמים.

שאלת השבוע: על מה צריך להקפיד כאשר קונים ומשתמשים בתרופות בפסח.

תשובה: א. כשרות התרופות איננה שאלה הנוגעת לפסח אלא נוגעת לכל השנה כולו, אלא שבפסח יש מודעות גדולה יותר לנושא. בכל קופת חולים ובית מרקחת צריך להיות חוברות ובהן רשימת תרופות הכשרות לפסח, וכאשר רופא רושם מרשם יש לשאול אותו האם התרופה כשרה לפסח, ואם לא יש לבקש

תחליף לתרופה שכשר לפסח. במהלך השנה כאשר קונים תכשירים רפואיים, שמן, תרופות טבעוניות וכו' יש לדרוש תרופה שיש לה כשרות מרבנות מוסמכת.

ב. תרופות שיש בהן תערובת חמץ, אינן ראויות למאכל אדם ונפסלו מאכילת כלב אין בעיה להשתמש בהן שימוש חיצוני שאיננו דרך הפה, כמו משחה, טיפות אף ועיניים, וכו'.

ג. תרופות שיש בהן תערובת חמץ וסממני מרפא ואינן ראויות למאכל אדם מותר מצד הדין להשתמש בהם בפסח.

ד. כל האמור בסעיף ג' הוא דוקא כאשר השימוש של תרופות אלו הוא דרך בליעה, אך כדורים העומדים למציצה, או סירופים ממותקים אם יש בהם חמץ אפילו בכמות קטנה ביותר [=משהו] אסור לבלוע אותם או לאכול-לשתות אותם, וגם לא להחזיק אותם בבית בפסח.

ה. למרות שאפשר להקל מצד הדין וכמו שכתוב בסעיף ג', ישראל קדושים ומשתדלים להשיג תרופות שאין בהם שום חשש של איסור. אך אין להחמיר בעניין זה, אם מדובר בחולה שלוקח תרופות קבועות.

ו. תרופות בקפסולות, כאשר התרופה עצמה כשרה לפסח והקפסולה מכילה תערובת חמץ, מותר להשאיר תרופה כזו בבית, אך בשעת השימוש שלה, יוציא את האבקה מתוך התרופה ויבלעה אותה, ויזרוק את הקפסולה.

ז. אין להחמיר בתרופות העשויות מקטניות, אפילו לחולה שאין בו סכנה, אם צריך את התרופות הנ"ל.

סיפור לשולחן שבת: סגולה לשבת מברכין חדש ניסן

המגיד הקדוש מקאז'ניץ זיע"א היה רגיל לספר מדי שנה בשבת "מברכין" ניסן אלו שלושת הסיפורים ואמר שמסוגל להשפיע לבני צרכי פסח בהרחבה וכ"ק בעל ה"שומר אמונים" זיע"א צוה לספרם ביומא דהילולא של ה"נועם אלימלך" זיע"א

א: היה יהודי שהיה מתעסק לפרנסתו במכירת יין ונסע לפני פסח עם החבית כדי למכור את היין, ועבר עם החבית את הגבול ממדינה למדינה. וכשעבר את הגבול תפסוהו שומרי הגבול ולקחו ממנו החבית כי מחוקי המדינה היה שאסור לסחור בלי רשיון מיוחד ליין. ונסע היהודי לרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א ובכה מאד שלקחו ממנו החבית ומהיכן יעשה עתה את החג. אמר לו הרבי רבי אלימלך שילך ויאמר לשומרי הגבול כי בחבית יש מים ולא יין, וכשביקש טעמו וראו כי אכן כדבריו והחבית מלאה אכן מים, נתנו לו את החבית חזרה ושילחוהו לביתו.

הלך היהודי וחזר אל הרבי רבי אלימלך ותינה את צערו שמה יעשה עתה בחבית שכולה מים ומי יקנה זאת ומהיכן יהיה לו לעשות צרכי פסח? אמר לו הרבי רבי אלימלך שיטעם מהחבית ויראה שהיא מלאה יין. וכך היה שהחבית היתה מלאה שוב יין, מכר היהודי את היין והיה לו כל צרכי החג בהרחבה לו ולב"ב.

ב: היה היהודי שעבד אצל פריץ, פעם לפני חג הפסח התפאר בפניו הפריץ ואמר: נכון שאילו לא הייתי נותן לך פרנסה היית גווע ברעב? היהודי שהיה ירא שמים ענה לפריץ: ח"ו הלא יש קוב"ה בשמים והוא המפרנס אותי כשאתה רק השליח ואילו לא היית אתה השליח היה הוא מפרנסני בדרך אחרת. הפריץ כעס מאד לשמע התשובה ופיטר את היהודי מעבודתו. היהודי הפך לעני ולא היה לו במה להכין את צרכי החג. לפריץ היה אוצר של מטבעות זהב והיה נכנס הפריץ מדי פעם לאוצר כדי לנקות ולספור את הכסף, והיה מנקה את המטבעות ברוק שבפיו, לפריץ היה בביתו קוף שכידוע עושה מה שרואה שעושה האדם, כשנכנס הפריץ לאוצר כדי לעשות במטבעותיו נכנס עמו גם הקוף וכשראה שהפריץ מכניס המטבעות לפיו חשב שזה אוכל וכשיצא הפריץ התחיל גם הוא מכניס מטבעות לפיו ובלעם. וכמובן שלאחר כמה ימים בהיות בטנו מלאה מטבעות מת והתפגר.

הפריץ שלא ידע ממה התפגר הקוף ציוה למשרתו שיזרוק את הקוף בחלוננו של היהודי כדי לשחוק למשבתו. אך כשנפל הקוף לרצפת בית היהודי נקרעה בטנו ונפלו מטבעות זהב לרוב, הלך היהודי וקנה כל צרכי החג לו ולבני ביתו בהרחבה.

בליל החג שלח הפריץ את משרתו לבית היהודי כדי לבדוק אם יש לו מה לאכול, וחזר ואמר לפריץ שיש ליהודי כל טוב. שלח הפריץ וקרא ליהודי ושאלו מאין היה לו להכין את החג וסיפר לו היהודי כיצד נפלה לו חיה לביתו ומבטנה נפלו מטבעות זהב, ואז הודה לו הפריץ שהקב"ה הוא שזן ומפרנס לכל. וכך היה ליהודי לקנות את צרכי הפסח ומלבושיו בהרחבה לו ולב"ב.

ג: פעם היה מלך שנאבדה לו טבעתו וציוה שיחפשו הטבעת ומי שיקבל ע"ע לחפש הטבעת יתן לו המלך מעות רבות כדי שיהיה בידו האמצעים לחפש. היה שם איזה יהודי שהיה עני ואביון ולא היה לו במה להכין צרכי החג, אמרה לו אשתו לך גם אתה אל המלך ואמור לו כי

הנך רוצה לחפש הטבעת והוא יתן לך כסף וכך נוכל לעשות הפסח. שמע היהודי לעצתה והלך אצל המלך ונתן לו המלך מעות רבות והוא קנה בכסף להוצאות החג בהרחבה, ולא זו בלבד אלא שהזמין אורחים רבים לליל הסדר ועשה שמחת יו"ט בהרחבה גדולה מאד. ואצל המלך היה כומר יועץ בשם "דיינו" שהיה שונא ישראל ולא היה יכול לסבול איך היהודי הוציא כסף מהמלך לעשות את החג בשמחה ובדיצה. והלך אצל המלך בליל החג ושאל את המלך וכי נראה למלך שהיהודי מחפש את הטבעת לך וראה איך הוא עושה סעודה גדולה בכסף ובכלל אינו עוסק בחיפוש. והביא את המלך לחלונו של היהודי ועמדו תחת החלון והביטו פנימה וראו שהיהודי יושב בראש השולחן. ומנהגו של היהודי היה שכשהיה אומר חרוזי אילו... דיינו, היה אומר את החרוז וכל המסובים היו אומרים דיינו. וכששמע המלך שהיהודי אומר משפט וכולם עונים דיינו, הבין המלך שהיהודי חוקר כעת את המסובים בענין הטבעת וכולם עונים שדיינו הוא הגנב, מיד ציוה המלך לאסור את הכומר היועץ והכוהו עד שהודה שהוא זה שגנב את הטבעת.

והמלך נכנס והודה ליהודי על שמצא לו טבעתו וכך עשה היהודי פסח בהרחבה גדולה מאד.